

PARTICIPATIENOTA

OPGEHAALDE OMGEVINGSINFORMATIE

1. Inleiding

Onder de naam Drents Overijsselse Netversterking (afgekort: DON) versterkt TenneT, samen met de regionale netbeheerders, het elektriciteitsnetwerk in Noordwest-Overijssel en Zuidwest-Drenthe. Binnen project DON kabeltracés West zijn de provincies Drenthe en Overijssel en initiatiefnemer TenneT wettelijk verplicht tot participatie met de omgeving en belanghebbende actief te betrekken bij de besluitvorming. Zo worden omwonenden, bedrijven, maatschappelijke organisaties, bestuursorganen en andere organisaties of personen die door de werkzaamheden worden geraakt, vanaf het moment dat de Toelichting en 'Kennisgeving voornemen, participatie en m.e.r.' (hierna: KVPm.e.r.) openbaar is gemaakt (bij besluit GS 20 juni 2023) actief meegenomen, geïnformeerd en betrokken bij het project.

Om het participatieproces voor de omgeving zo goed mogelijk in te richten, is er voor dit project ingezet op verschillende niveaus van participatie. In de KVPm.e.r. staat in hoofdstuk 6 de participatie per doelgroep beschreven. Voorliggende participatienota gaat verder in op hoe het participatieproces rond de DON kabeltracés West is vormgegeven en wat de resultaten daaruit zijn. De uitleg over wat het project inhoudt is geen onderdeel van voorliggende nota en kan terug gevonden worden in de KVPm.e.r.

2. Het participatieplan

2.1 Met participatie komen we samen tot het beste resultaat

Samenwerking met de omgeving leidt doorgaans tot betere alternatieven en oplossingsrichtingen. Door de omgeving vanaf de start van het project te betrekken en door hen te voorzien van informatie, creëren we betrokkenheid en begrip van de doelgroepen en vergroten we het draagvlak voor de keuzes van de tracés. In de planvorming, voordat er besluitvorming plaatsvindt, is er ruimte om kennis en kunde van de omgeving mee te nemen. Afhankelijk van het karakter van de verschillende stakeholdergroepen, ligt het participatieniveau van dit project op de lagen van informeren, raadplegen, adviseren en co-produceren, zie

onderstaande figuur 1. Bij geconsulteerden en toehoorders gaat het om informeren en raadplegen. Bij de adviseurs en partners gaat het om adviseren en co-produceren. Elke groep stakeholders heeft een eigen participatieniveau toebedeeld gekregen voor dit project (zie KVPm.e.r. H6).

Figuur 1 participatieniveau's

2.2 Uitleg stappen: van voornemen tot besluit

In de KVPm.e.r. staat in het hoofdstuk 6 'Participatieplan kabeltracés' beschreven wat de stappen van participatie zijn. Per stap staat beschreven hoe en wanneer de doelgroepen zijn betrokken en welke middelen zijn gebruikt.

Er zijn vijf stappen vanaf het startpunt tot en met het projectbesluit. Dit wordt het trechteringsproces genoemd omdat we van meerdere corridors van 500 meter breed, stapsgewijs werken naar 1 concrete strook land waar de kabel zal worden aangelegd.

In elke stap is er een vorm van participatie. De manier waarop doelgroepen kunnen participeren, kan per

stap anders zijn en staat beschreven in paragraaf 6.4.2. van de KVPm.e.r.. In die paragraaf wordt het participatieplan verder toegelicht, als ook het doel van de participatie. Figuur 2 hieronder geeft een visualisering van de vijf stappen, te weten:

Stap 1: Kennisgeving voornemen, participatie en milieueffectrapportage (m.e.r.)

Stap 2: MER fase 1¹

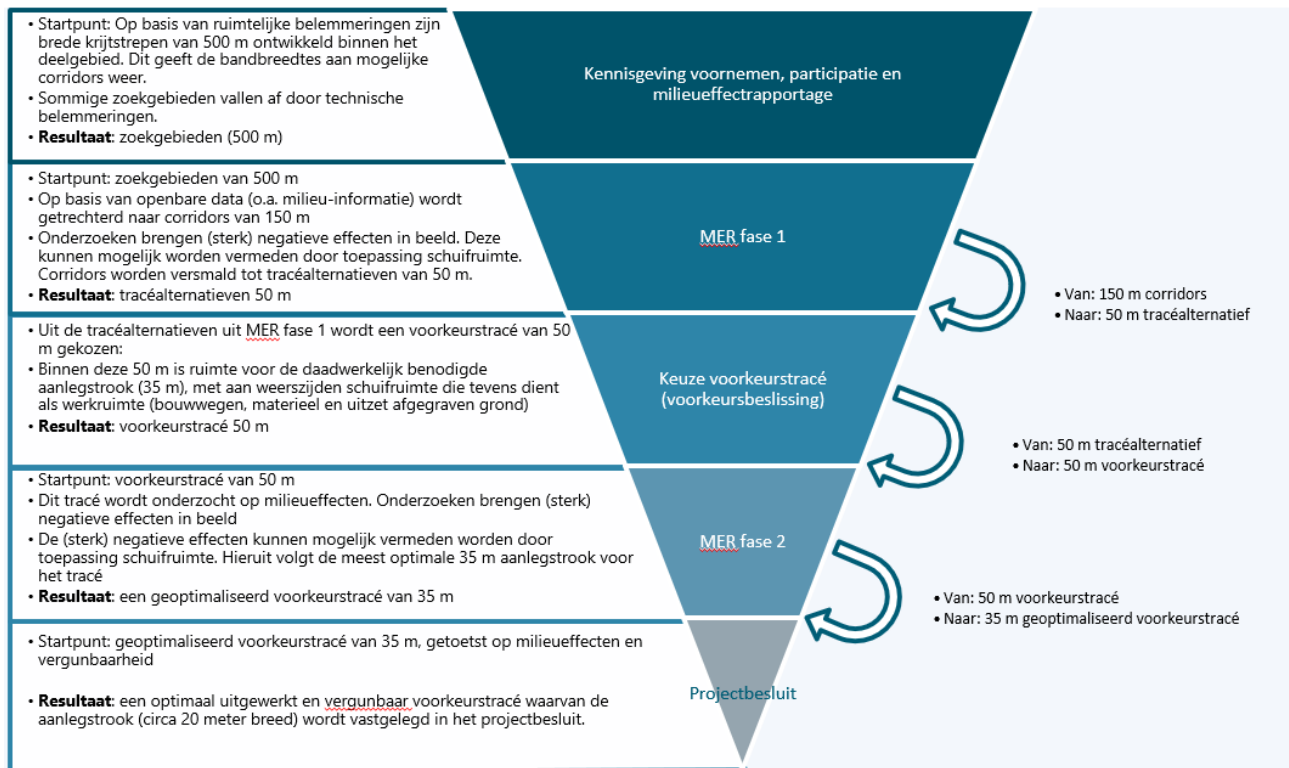
Stap 3: Keuze voorkeurstracé en voorkeursbeslissing

Stap 4: MER fase 2

Stap 5: Projectbesluit

Aangezien het project zich nu bevindt ter hoogte van stap 3, gaat het in voorliggende nota over de eerste 3 stappen die al genomen zijn, met uitzondering van de voorkeursbeslissing. Daarmee gaat het om de participatie die heeft plaatsgevonden tot het moment van de voorkeursbeslissing.

¹ Uitleg verschil m.e.r. en MER. De afkorting m.e.r. staat voor de milieueffectrapportage, waarmee de procedure van onderzoek naar de milieueffecten wordt bedoeld. De afkorting MER staat voor het milieueffectrapport, waarin de resultaten van het onderzoek naar de milieueffecten staan.

Figuur 2 trechteringsproces

3. Wat hebben we tot aan voorkeursbeslissing gedaan?

De KVPm.e.r. beschrijft o.a. de reikwijdte en het detailniveau voor het milieueffectrapport (MER).

Onderstaande tabel geeft een overzicht welke participatiemomenten er zijn geweest, op welk participatieniveau deze waren en welke partijen betrokken zijn.

Participatieniveau	Participatie momenten 2023 -2024	Partij
Meebeslissen	n.v.t.	n.v.t.
Coproduceren	<ul style="list-style-type: none"> -(Start)Bijeenkomsten met bevoegd gezag en initiatiefnemer TenneT -Tweewekelijks projectoverleg met bevoegd gezag en TenneT 	TenneT, provincie Overijssel, provincie Drenthe

	<p>-Maandelijks overleg met communicatieadviseurs bevoegd gezag en TenneT</p> <p>-Regionale netbeheerder Enexis zijn betrokken bij het technische ontwerp, 'kabelaanlanding stations'</p>	
Adviseren	- Maandelijkse overleggen ambtelijke begeleidingsgroep (gemeenten)	Gemeenten
Raadplegen	<p>Eerste kwartaal 2024 hebben gesprekken plaatsgevonden met de top 6 stakeholders. De selectie van deze zes is gedaan op basis van een issue- en belangenmatrix. Daarbij is een inschatting gemaakt welke stakeholders de grootste belangen en het meeste invloed hebben. Dat kan zijn op basis van maakbaarheid (ProRail) of invloed. Bijvoorbeeld door de hoeveelheid grondbezit, in het geval van de landschappen.</p>	<p>Rijkswaterstaat, Prorail, Landschap Drenthe, Landschap Overijssel, Waterschap Drents Overijsselse Delta en Gasunie.</p>
Informereren	<p>-In het tweede kwartaal 2023 zijn drie inloopbijeenkomsten georganiseerd (Onna voor de omgeving tracés Steenwijk, Meppel Noord voor de omgeving tracés Meppel Noord – Zwolle en Roode Hert Dalfsen voor de omgeving tracés rondom Zwolle).</p> <p>-De projectatlas Drents Overijsselse Netversterking West is vanaf de ter inzagelegging benaderbaar voor belangstellenden. De projectatlas was tijdens de inloopavonden beschikbaar en is daar extra onder de aandacht gebracht van de bezoekers.</p> <p>-De website Drents Overijsselse Netversterking (www.tennet.eu/don) en de doorverwijzing naar de site voor de kabeltracés is vanaf 2023 online.</p>	Belangstellenden

	De projectatlas is een onderdeel van deze website. In alle communicatie is het emailadres don@tennet.eu gecommuniceerd voor vragen, opmerkingen en inlichtingen.	
--	--	--

Vanaf de Kennisgeving tot de voorkeursbeslissing zijn de volgende participatiemiddelen aan bod gekomen.

Communicatiemiddelen:

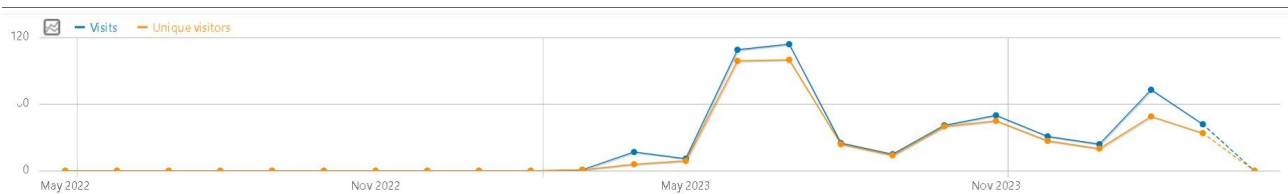
- Schriftelijke en digitale communicatie
- Projectatlas
- Project website Drents Overijsselse Netversterking
- Bijeenkomsten
- Ambtelijke begeleidingsgroep West

Met de projectenwebsite en de schriftelijke en digitale communicatie worden de omgeving en andere geïnteresseerden geïnformeerd. Met de bijeenkomsten en de projectatlas wordt naast het delen van informatie ook informatie uit de omgeving opgehaald. Dit zijn de middelen voor (actieve) participatie. Deze worden in de volgende paragrafen in groter detail beschreven.

3.1 Projectatlas

De projectatlas is een interactieve digitale kaart van het projectgebied. De mogelijke routes voor de kabeltracés staan daar op. De projectatlas is voor iedereen toegankelijk via de website van Drents Overijsselse Netversterking. Iedereen kan hier suggesties, informatie en vragen kwijt op de digitale kaart. De projectatlas wordt tijdens het gehele trechteringsproces als middel ingezet, maar is geen manier om een officiële zienswijze in te dienen. Dat dient direct bij het bevoegd gezag te gebeuren. In de volgende fase, na de voorkeursbeslissing, wordt de projectatlas geactualiseerd en opnieuw open gezet voor geïnteresseerden.

Hieronder geeft de grafiek de bezoekers aan van de projectatlas van DON west waar de blauwe lijn de bezoeken zijn en de oranje de unieke bezoekers. De pieken ligt rondom de inloopavonden en de ter inzage legging van de KVPm.e.r.

Figuur 3 grafiek bezoekers projectatlas

3.2 Mailadres don@tennet.eu

Belanghebbenden kunnen hun zorg delen of vraag stellen aan het projectteam via een DON e-mailadres. Alle ontvangen reacties worden vastgelegd in een logboek inclusief de antwoorden.

3.3 Bijeenkomsten – juli 2023

De bijeenkomsten voor omwonenden en andere geïnteresseerden hadden twee doelen: informatie brengen en informatie halen. Daarnaast hebben de bijeenkomsten als doel: het creëren van betrokkenheid en begrip van de diverse doelgroepen en het vergroten van het draagvlak voor de keuze van de tracés.

Geïnteresseerden konden vragen stellen en de leden van het projectteam hebben omgevingsinformatie opgehaald bij de bezoekers. In totaal zijn voor DON West in deze fase drie inloopavonden georganiseerd in de gebieden van de mogelijke kabelroutes.

Op de inloopavond in Zwolle op 5 juli 2023 zijn circa 35 bezoekers afgekomen. De projectatlas trok de meeste aandacht van de bezoekers.. De bezoekers hebben in alle rust de informatie van de diverse posters en de projectatlas tot zich genomen. Op de inloopavond in Meppel (MBO Terra) op 10 juli 2023 hebben wij 13 bezoekers ontvangen. Een rustige avond met naast omwonenden, betrokken ambtenaren uit Staphorst en journalisten (regionale pers). Op 11 juli vond de inloopavond plaats in het buurthuis Onna. Dit was een drukbezochte bijeenkomst.

3.4 Betrokkenheid gemeenten

De gemeenten Steenwijkerland, Meppel, Staphorst, Zwolle, Dalfsen en De Wolden zitten in het participatieniveau adviseren. Dit betekent dat de gemeenten ambtelijk vertegenwoordigd zijn in de 'ambtelijke begeleidingsgroep West'. Elke maand vindt dit overleg plaats met het doel om bij te praten over het project. Gemeenten zijn op deze manier nauw betrokken en kunnen hun advies uitbrengen aan de provincies en TenneT over het project. Ook worden de bestuurders van de gemeenten op passende momenten in het project en bij het proces betrokken.

4. Wat heeft de participatie tot dusver opgeleverd?

4.1 Bijeenkomsten

In hoofdstuk 3 zijn de communicatiemiddelen die zijn ingezet beschreven. Hieronder volgt wat er is opgehaald.

Tijdens de inloopavonden zijn er vragen gesteld door belanghebbenden over perceel specifieke onderwerpen. Zonder uitputtend te zijn, noemen we drie meest genoemde vragen hier over:

- Hoe ziet de open ontgraving eruit?
- Hoe loopt het tracé exact?
- Wanneer weet ik of het over mijn grond gaat?

Deze vragen zijn, in zover mogelijk, ter plekke beantwoord. Diverse andere vragen over nut en noodzaak, landschappelijke inpassing, proces en planning zijn in alle gevallen direct beantwoord door TenneT. Bovendien zijn deze onderwerpen ook gecommuniceerd op de website van DON en in schriftelijke communicatie. De opgehaalde informatie over andere ontwikkelingen in de nabijheid van de corridors heeft TenneT gecheckt op de autonome ontwikkelingen in dit gebied. Ten opzichte van wat al bekend was, zijn er geen nieuwe inzichten naar voren gekomen. Voor de kabeltracés West is het verzoek binnen gekomen van Vitens om in gesprek te gaan zodra een voorkeurstracé bekend is.

De opkomst bij de verschillende inloopavonden was divers. Daarnaast waren er weinig specifieke vragen. De meeste bezoekers van de avonden waren hoofdzakelijk bezorgd over de optelsom van initiatieven in hun directe woonomgeving, en niet specifiek over de kabels zelf. De verwachting is dat de lage opkomst deels te maken heeft met het feit dat er nog veel verschillende tracécorridors zijn en omwonenden daarom niet een directe reden hebben om de avond te bezoeken. Met het VKA is de verwachting dat de opkomst hoger zal zijn want dan weten de belanghebbenden dat de kabel daadwerkelijk bij hen komt te liggen. Bij 'voorkeursbeslissing'-inloopavond krijgen alle eigenaren een uitnodigingsbrief.

4.2 Verkennende gesprekken stakeholders

Eerste kwartaal 2024 hebben gesprekken plaatsgevonden met de top 6 stakeholders behorend bij dit project: Rijkswaterstaat, ProRail, Landschap Drenthe, Landschap Overijssel, Waterschap Drents Overijsselse Delta en Gasunie.

Met de stakeholders Rijkswaterstaat, ProRail en Gasunie heeft TenneT veelvuldig contact (ook buiten dit project). Technische ontwerp eisen van deze stakeholders, zoals bijvoorbeeld de RLN 00398 van ProRail,

zijn bekend bij TenneT en vormen integraal onderdeel van de tracerings principes van TenneT. Deze eisen van derden zijn dus al verwerkt bij de totstandkoming van de tracés zoals in de trechteringsnotities is opgenomen. In de gesprekken is dit nogmaals gecheckt en bevestigd. In de gesprekken hebben de zes stakeholders aandachtspunten en wensen meegegeven. Geconstateerd is dat alle tracé alternatieven technisch realiseerbaar zijn, weliswaar met aanvullende maatregelen.

4.3 Alternatieve oplossingen

Samenwerking met de omgeving leidt doorgaans tot betere alternatieven en oplossingsrichtingen. Door de omgeving vanaf de start van het project te betrekken en door hen te voorzien van informatie, creëren we betrokkenheid en begrip van de doelgroepen en vergroten we het draagvlak voor de keuzes van de tracés. De mogelijkheid is geboden om met oplossingen te komen voor de gepresenteerde opgave zoals deze omschreven is in de KVPm.e.r.. Van deze mogelijkheid is geen gebruik gemaakt, er zijn geen oplossingen aangedragen uit de omgeving die bijdragen aan de opgave.

5. Wat hebben we met de opgehaalde informatie gedaan?

Op de avond in Onna zijn vooral veel vragen gesteld over de uitbreiding van het station. Deze vragen hebben we genoteerd voor de bijeenkomst samen met Enexis in het najaar over de uitbreiding van het station.

De resultaten van de verkennende gesprekken met de zes stakeholders worden meegenomen onderbouwing voor voorkeursbeslissing. Deze resultaten worden besproken in het verkenningenrapport, en aparte bijlage bij de voorkeursbeslissing.

De participatie gedurende de eerste fase van het project (tot aan voorkeursbeslissing) is met zorg doorlopen. De participatie heeft tot nog toe opgeleverd dat omwonenden, bedrijven, maatschappelijke organisaties, bestuursorganen en andere organisaties belanghebbenden geïnformeerd zijn over het project en de mogelijkheid hebben gekregen om vragen te stellen of met alternatieven te komen.

We weten we dat door reacties op de verschillende participatiemiddelen die zijn ingezet, zoals de projectatlas en de inloopavonden, welke onderwerpen er leven in de omgeving en die we terug laten komen in de volgende fase,:

6. Wat gaan we in de volgende fase doen?

De volgende fase heet MERfase 2. Tijdens deze fase van het project wordt het voorkeursalternatief dat is vastgelegd in de voorkeursbeslissing verder onderzocht in het projectMER. Het voorkeursalternatief wordt onderzocht op tijdelijke en permanente milieueffecten om te komen tot een geoptimaliseerd voorkeustracé van 20 meter.

Wanneer de voorkeustracés bekend zijn, is bekend welke grondeigenaren en grondgebruikers de werkzaamheden zullen raken. Dit is in MERfase 2. Met alle direct betrokkenen worden één-op-één gesprekken en/of in groepen ontwerpdeliers gepland. Er wordt samen naar de situatie gekeken en gezocht naar tracé optimalisatie. Zodra het voorkeustracé bekend wordt, worden ook grondeigenaren en perceelgebruikers geïnformeerd door de provincie. De omgevingsmanager en communicatieadviseur van TenneT checken regelmatig of de participatiestrategie nog aansluit bij het belang en de invloed van de diverse stakeholders. Indien dit niet het geval is vindt, na afstemming met communicatieadviseurs van provincie Overijssel en Drenthe, een actualisatie plaats. Voor nu is er geen aanleiding om voor het vervolg van het participatieproces de aanpak te herzien.

Na de voorkeursbeslissing ziet het de participatieproces er op korte termijn uit als volgt:

1. Bewonersbrief: een uitnodiging voor de inloopavond, informatie over de keuze voorkeustracé en ter inzage legging;
2. Meerdere inloopavonden voor grondeigenaren, perceelgebruikers en een ieder die geïnteresseerd is tijdens de ter inzage legging van het voorkeustracé;
3. Ontwerpateliers: bijeenkomsten waar het voorkeustracé wordt toegelicht aan grondeigenaren en perceelgebruikers om informatie te delen en wensen op te halen voor de veld- en bodemonderzoeken;
4. Projectoverleg provincies Overijssel en Drenthe wordt voortgezet;
5. Maandelijkse bijpraat bijeenkomsten ambtelijke begeleidingsgroep worden voortgezet, net als de betrokkenheid van de communicatieadviseurs
6. Projectatlas Drents Overijsselse Netversterking West wordt met het voorkeustracé opnieuw opengesteld en gepromoot tijdens de inloopavonden en op de website;
7. Website voorzien we van de nieuwe en actuele informatie;
8. DON-emailadres: de mogelijkheid tot interactie blijft gehandhaafd.

In onderstaande tabellen (afkomstig uit de KVPmer) staat per stakeholdergroep uitgelegd hoe zij betrokken worden. In de grijze rijen staan de participatiemiddelen die tot dusver zijn ingezet, en in de witte rijen staat aangegeven welke participatiemiddelen in de toekomst nog zullen volgen.

Participatiemomenten grondeigenaren, omwonenden, omliggende industrie en georganiseerde omgevingspartijen

Wanneer	Wat	Toelichting
Start vanaf publicatie kennisgeving juni 2023 en vervolgens planproces.	De projectatlas	Via de projectatlas op de website kan iedereen informatie en suggesties delen met TenneT over de voorgestelde tracés.
2 ^e kwartaal 2023	Publicatie Kennisgeving	De Kennisgeving wordt gepubliceerd in het Provinciaal blad en huis-aan-huis-bladen.
2 ^e kwartaal 2023	Informatiebijeenkomst over de 'Kennisgeving'	Op deze avond kunt u informatie over het project krijgen en informatie brengen over de voorgestelde tracés. TenneT is aanwezig om toelichting te geven en vragen te beantwoorden
2 ^e kwartaal 2024	Informatiebrief en persoonlijke gesprekken voor direct betrokkenen over de voorkeursbeslissing	Middels brieven en persoonlijke gesprekken worden grondeigenaren geïnformeerd en bevraagd over het corridorbesluit.
3 ^e - 4 ^e kwartaal 2024	Ontwerpatelier in MER fase voor direct omwonenden	Zoveel mogelijk informatie uit de omgeving halen m.b.t. kansen en obstakels van het voorlopig vastgestelde tracé.
3 ^e - 4 ^e kwartaal 2025	Formele inspraak periode projectbesluit	In deze periode kan iedereen inspraak hebben op het voorgestelde tracé.

Participatiemomenten regionale overheden en netbeheerders

Wanneer	Wat	Toelichting
Start vanaf publicatie kennisgeving juni 2023 en vervolgens planproces.	De projectatlas	Via de projectatlas op de website kan iedereen informatie en suggesties delen met TenneT over de voorgestelde tracés.
1 ^e - 2 ^e kwartaal 2023	Overleg met provincies over de voortgang	We delen de 'Kennisgeving', brengen de kennis over de tracés op peil, halen informatie op en bereiden de informatieavond voor.
3 ^e kwartaal 2023	Terugkoppeling van de informatieavonden	We organiseren een digitale bijeenkomst waar de opgehaalde informatie wordt gedeeld en het vervolg wordt besproken.
2 ^e - 3 ^e kwartaal 2024	Ontwerpatelier in MER fase voor ambtenaren en professionele stakeholders	Zoveel mogelijk informatie uit de omgeving halen m.b.t. kansen en obstakels van het voorlopig vastgestelde tracé.

3 ^e - 4 ^e kwartaal 2025	Formele inspraak periode projectbesluit	In deze periode kan iedereen inspraak hebben op het voorgestelde tracé.
---	---	---

Participatiemomenten lokale overheden

Wanneer	Wat	Toelichting
Start vanaf publicatie kennisgeving juni 2023 en vervolgens planproces.	De projectatlas	Via de projectatlas op de website kan iedereen informatie en suggesties delen met TenneT over de voorgestelde tracés.
Hele planproces	Bijeenkomsten	Een keer per 4-6 weken wordt een bijeenkomst georganiseerd om de gemeenten te informeren over de voortgang.
3 ^e kwartaal 2023	Terugkoppeling van de informatieavonden	We organiseren een digitale bijeenkomst waar de opgehaalde informatie wordt gedeeld en het vervolg wordt besproken.
2 ^e - 3 ^e kwartaal 2024	Ontwerpatelier in MER fase voor ambtenaren en professionele stakeholders	Zoveel mogelijk informatie uit de omgeving halen m.b.t. kansen en obstakels van het voorlopig vastgestelde tracé.
3 ^e - 4 ^e kwartaal 2025	Formele inspraak periode projectbesluit	In deze periode kan iedereen inspraak hebben op het voorgestelde tracé.

Participatiemomenten andere geïnteresseerden en belanghebbenden

Wanneer	Wat	Toelichting
Start vanaf publicatie kennisgeving juni 2023 en vervolgens planproces.	De projectatlas	Via de projectatlas op de website kan iedereen informatie en suggesties delen met TenneT over de voorgestelde tracés.
2 ^e kwartaal 2023	Publicatie Kennisgeving	De Kennisgeving wordt gepubliceerd in het Provinciaal blad en huis-aan-huis-bladen.
2 ^e kwartaal 2023	Informatiebijeenkomst over de 'Kennisgeving'	Op deze avond kunt u informatie over het project krijgen en informatie brengen over de voorgestelde tracés. TenneT is aanwezig om toelichting te geven en vragen te beantwoorden
3 ^e - 4 ^e kwartaal 2025	Formele inspraak periode projectbesluit	In deze periode kan iedereen inspraak hebben op het voorgestelde tracé.

Actualisatie

De omgevingsmanager en communicatieadviseur van TenneT checken regelmatig of de participatiestrategie nog aansluit bij het belang en de invloed van de diverse stakeholders. Indien dit niet het geval is vindt een actualisatie plaats. Bij deze actualisatie wordt onder meer geïnterviewd of de wensen van de omgeving zijn vastgelegd en afgewogen.

Actualisatie vindt in ieder geval op de volgende momenten plaats:

- Na afronding van elke fase; terugkoppeling vorige fase, wat hebben we gehoord en wat wordt hiermee gedaan?
- Mijlpalen; moet er na de mijlpaal geactualiseerd worden?